

Sari Sarkomaa kok ym.

Toimenpidealoite rintasyöpäseulontojen laajentamisesta myös 70—74-vuotiaisiin naisiin Euroopan komission suosituksen mukaisesti

Eduskunnalle

Syöpäseulontoihin kaavaillaan Euroopassa ja Suomessa useita uudistuksia Euroopan komission viime vuoden joulukuussa antamien suositusten ja uuden tutkimustiedon pohjalta. Seulonnan on oltava paitsi vaikuttavaa myös kustannusvaikuttavaa ja tutkimuskäyttöön perustuvaa. Euroopan komissio suosittelee rintasyöpäseulonnan kohdistamista 45—74-vuotiaisiin naisiin. Suomessa seulontaohjelma koskee 50—69-vuotiaita. EU-suositusten mukaan myös magneettikuvaus voisi jatkossa tarvittaessa kuulua seulontaan mammografian lisäksi. Magneettikuvausta ehdotetaan harkittavaksi esimerkiksi tiivisrintaisille naisille, jotka ehkä eivät hyödy mammografiasta niin paljon kuin naiset, joilla rinnat eivät ole niin tiiviit. Magneettikuvaus on Suomessa jo käytössä jatkotutkimusmenetelmänä.

Seulontaan osallistuu yli 80 prosenttia kutsun saaneista naisista. Jatkotutkimuksiin eli ultraääni-tutkimukseen ja neulanäytteeseen kutsutaan alle kolme prosenttia osallistuneista, ja heistä noin 20 prosentilla löytyy rintasyöpä. Kaikkiaan rintasyöpään sairastuu Suomessa vuosittain noin 5 000 naista. Heistä runsas puolet on seulontaikäisiä, 50—69-vuotiaita. Seulontaikäisten naisten rintasyövistä noin kaksi kolmasosaa löydetään seulonnassa. Loput rintasyövät todetaan seulontaan osallistumattomilta tai niiltä seulontaan osallistuneilta, joiden syöpää ei seulonnassa havaittu tai joiden syöpä ilmaantui vasta mammografiatutkimuksen jälkeen. Miesten rintasyöpä on harvinainen, ja tapauksia on vuodessa noin 30.

Seulonnan vaikutusta rintasyöpäkuolleisuuteen on tutkittu Suomessa 1990-luvulta alkaen. Vuosina 1992—2003 seulontaan kutsuttujen naisten kuolleisuus rintasyöpään oli 22 prosenttia pienempi verrattuna tilanteeseen, jossa seulontaa ei olisi järjestetty. Seulontaan osallistuneiden kuolleisuus oli vastaavasti 28 prosenttia pienempi. Seulonnan vaikutusta rintasyöpäkuolleisuuteen on tutkittu myös myöhemmin 2000-luvulla, ja tulos on pysynyt ennallaan. Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpäkuolleisuutta myös 70—74 vuoden iässä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin rintasyöpäseulontojen laajentamiseksi koskemaan myös 70—74 vuotiaita naisia Euroopan komission suosituksen mukaisesti.

Toimenpidealoite TPA 180/2022 vp

Helsingissä 16.2.2023

Sari Sarkomaa kok
Jari Kinnunen kok
Paula Risikko kok
Mari-Leena Talvitie kok
Päivi Räsänen kd
Kaisa Juuso ps
Sebastian Tynkkynen ps
Ritva Elomaa ps
Merja Kyllönen vas
Outi Alanko-Kahiluoto vihr